

el material
complementari

FamíliaEscola
Acció Compartida

106

Acompanyar els vulnerables

És aquella!

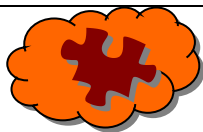

Accedeix al
Butlletí FEAC
des d'aquí

Amb el patrocini de l'editorial:

 BAULA

El text

És aquella!

En aquesta escola sempre hi ha moviment de personal; quan no és una mestra que agafa la baixa, és una que es confina i, si no, una que es jubila. Doncs ara, una alumna.

Fa uns dies va entrar una nena nova a la classe de la Sara. No n'estic ben segura, però sembla que els pares s'han separat de males maneres i la custòdia la té íntegrament la mare. No sé, un tema de maltractament, violència o alguna cosa així. Crec que té una ordre d'allunyament. Això és el que he sentit a la porta de l'escola.

De totes maneres, Maite, a la nena se la veu contenta i ha congeniat molt amb la meva Martina. La nena diu que s'ho passa molt bé a l'escola, sobretot després de celebrar el seu aniversari a la classe i lluir una corona que li han fet amb el número 5.

Del seu pare, no en parla; només esmenta la mare i un tal Xavi, que no sé qui és. Suposo que a l'entrevista amb la tutora en parlaran, del tema; perquè a veure qui va a buscar la nena a la sortida! Jo, la veritat, tinc por d'aquestes persones que fan mal.

La meva Martina diu que aquesta nena, que es diu Manuela, només vol jugar amb ella, perquè les altres nenes no la volen i la fan plorar. Jo li he dit que la defensi i que han de jugar totes juntes. És clar, ja m'imagino quines nenes són, només de veure els seus pares, no m'hi estranya gens.

Bé, Maite, et deixo, que ara sortiran de l'escola i si la Martina no em veu de les primeres de la fila s'enfadarà amb mi.

Qüestions
per al diàleg

Qüestions per al diàleg

- 1 On és la vulnerabilitat?
- 2 Quins temes han sortit al text?
- 3 Tenim casos així? Com tractem aquests temes a casa?

El PwPt de les Idees bàsiques!

Parlem-ne tots plegats!

Propostes per a les dinàmiques

1. Salutació i benvinguda. Presentacions dels assistents.

Continuem el curs amb esperança en aquest nou any; el FEAC ha de col·laborar (juntament amb la Pastoral de l'escola) en l'animació de la Comunitat Educativa. Ha de fer-se visible en les xarxes (fotos, webinars, informacions, xerrades...) i també en el «boca a boca» (passadissos, portes de l'escola, carrer, entrevistes...) És un bon moment per a demanar als nostres grups que ens ajudin a fer-ho possible, perquè així farem més gran la *família* i ens enriquirem molt més.

D'altra banda, tan si és presencial com virtual, preparem bé la sessió, tingueu cura de l'ambientació i durant la trobada compartiu pantalla, imatges... També recomanem fer una foto de grup per a reforçar i posar en valor aquest tipus de trobades FEAC.

2. Lectura article.

Llegirem l'article «**És aquella!**»

3. Preguntes

A continuació comentarem les preguntes de debat del text.

1. *On és la vulnerabilitat?*
2. *Quins temes han sortit al text?*
3. *Tenim casos així? Com tractem aquests temes a casa?*

4. Acabada aquesta primera part de lectura i debat, us proposem una possible dinàmica.

Material: un full per persona, tisores i quelcom per a escriure (retolador, llapis, bolígraf...) i cinta adhesiva (*cel·lo*).

Repartirem un full per persona, tisores i un retolador. La idea és de fer uns ninos amb paper (tipus «llufa» dels Sants Innocents). A cada nino escriurem un «estat» que considerem que el fa vulnerable (per exemple: refugiat, orfe, família desestructurada...) Ho podem fer per grups (si som moltes persones); després ho posem en comú i els anem enganxant els uns amb els altres amb la cinta adhesiva. Al final aquests «ninos» faran una rotllana.

Ens adonarem de quins tipus de «vulnerabilitat» hi podem trobar i segurament n'hi ha més; tot plegat, a part d'ajudar-nos a reflexionar, ens ha d'ajudar a actuar.

5. Text de l'expert:

Indicadors de desigualtat en l'acompanyament familiar

Marta Plujà

Tècnica de campanyes i sensibilització
Càritas Diocesana de Barcelona

Sovint, quan un infant s'adorm a classe o no porta els deures fets, no sempre és per falta de motivació o deixadesa, sovint és perquè no ha pogut. Ens hem preguntat com viu a casa l'alumnat! Sabem quines condicions té el seu domicili! Coneixem de què viu la família! Tenen feina els pares/ Quina mena de feina/ Hi ha més germans o germanes! Més grans o menors!

La realitat és que, a casa nostra, el 28,6% dels infants estan en risc de pobresa, però els centres educatius només tenen detectat un 6,6% d'alumnat amb risc educatiu per raons socioeconòmiques a primària i un 5,7% a secundària. Segons la Fundació Bofill, aquesta diferència es deu a la falta de criteris clars sobre detecció.

Les desigualtats socioeconòmiques tenen un elevat impacte en les oportunitats educatives d'infants i joves, però no són només un problema del sistema educatiu. Cal tenir ben present què passa més enllà de l'escola i per què. Un dels grans reptes és saber com connectar els aprenentatges que provenen de l'educació no formal i informal, amb l'educació formal.

També hem de tenir en compte l'esclatxa digital, entesa com la desigualtat tant en l'accés com en l'ús de les tecnologies digitals. La crisi sanitària viscuda arran de la pandèmia de la Covid- 19 ha posat en primera línia aquesta gran desigualtat.

Tots aquests factors relacionats amb la renda i la pobresa i que determinen l'ambient en el qual creixen els infants —juntament amb els de la transmissió d'habilitats o capacitats— funcionen com a "corretges de transmissió" de l'exclusió. Són difícils de detectar, per això cal obrir bé els ulls i parar l'orella.

Trobar indicadors ens pot ajudar a objectivar les diferents situacions particulars de cada nen o nena, sense haver de generalitzar. Alguns d'aquests indicadors són molt fàcils de trobar:

- *Famílies amb menys ingressos que els establerts pel llindar de risc de pobresa.*
 - *Situació d'atur dels progenitors, especialment en cas que l'atur sigui de llarga durada o que tots els progenitors estiguin en situació d'atur.*
- *Famílies monomarentals.*
- *Famílies on els avis es fan càrrec dels infants o famílies amb mares adolescents.*
- *Rebre algun tipus de protecció social: RMI, ajut al lloguer, expedient als Serveis Socials.*
- *Necessitar ajut pel menjador*
- *Infant o jove tutelat per la Generalitat.*
 - *La família és refugiada.*
 - *La família comparteix habitatge amb altres nuclis familiars.*
 - *La família viu en condicions d'infrahabitatge.*
- *Família coneguda pels Serveis Socials (públics o privats).*

D'altres, apareixen fruit de l'observació en el context escolar. Per exemple, ens hauria de preocupar:

- *Que l'alumne/a comenci el curs escolar sense tenir el material escolar necessari (ordinador, llibres, materials...).*

Que rares vegades s'apunti a les sortides i les colònies escolars o a les activitats extraescolars de fora de l'escola.

- Que no porta esmorzar o en porta però no és suficient i/o adequat.
- Que no ve net i ben vestit o que porta molt sovint la mateixa roba o que és molt vella i apedaçada.
- Que s'adorm a classe, no presta prou atenció, li costa socialitzar.

Altres factors que ens poden servir d'indicadors són la salut, el pes, el comportament i les preferències, que es poden veure dins l'àula sense massa dificultats i sense haver de pararihi massa atenció.

Perquè la família pugui sortir de l'adversitat i evitar-ne la cronificació caldrà acompanyar-la i treballar-hi la resiliència familiar. Hi ha un gran ventall d'activitats que es poden plantejar per assolir aquests objectius: tallers familiars, sessions individuals, dinàmiques de reforç del vincle i altres relacionades amb el suport a l'infant o adolescent (com ara lús d'aplicacions informàtiques, gestió de conflictes, etc.). Però sempre, inexcusablement, partint de la trobada, d'acord amb la voluntat de la família.

5. Conclusions. Fem una reflexió general i podem deixar-la per escrit.

6. Podem acabar mirant aquest vídeo: *Piedra, papel o tijera: Educación Emocional*

7. Comiat i recordatoris.

Ens acomiadem tot agraïnt la confiança que les famílies mostren un any més pel programa FEAC. Paga la pena recordar que és "quelcom més" que un conjunt de xerrades a mode de les tradicionals "escoles de pares" i que el FEAC aporta un valor afegit a les relacions de la comunitat educativa que cal valorar molt positivament. Recordem també la data de la propera sessió i els webinaris.

Recordatori: Webinar gratuït "Aprent a viure i acompanyar en la vulnerabilitat", amb Anna Maria Rifà (equip redactor FEAC)

Possiblement, les reunions s'hauran ja fet o programat a posteriori del webinar però, atès que la publicació és anterior al webinar, us en fem menció. Recordeu que es demana als ponents que facin unes preguntes de la temàtica tractada de cara a animar grups FEAC al final de la seva ponència. Es poden recuperar al **canal youtube de la FECC:**

<https://www.youtube.com/channel/UCFTyxsvIV1j3E2PhEoTN2QQ>

Descripció: *Ens pensem que ho controlem tot: la família, els nostres fills i filles, l'escola, el treball, les persones grans, ... la pròpia vida i juguem dia a dia a ser déus.*

Però, quan ampliem i activem la nostra mirada, podem observar que en som de fràgils i vulnerables.

I el cert és, que són humans i compartim la humanitat. Quan estem atents i mirem amb curiositat la VIDA,

Aprent a viure i acompanyar en la vulnerabilitat
amb Anna M. Rifà

Webinar gratuït
dimarts, 25 de gener
de les 19 a les 20h

Programa Família-Escola, Acció Compartida
<http://blogs.escolacristiana.org/formacio/llistat-de-cursos/>

Fundació Escola Cristiana de Catalunya

FEAC

Santillana
a Santillana company

ens adonem que absolutament res està sota el nostra control: la no impermanència de l'existència.

En aquesta webinar ens dedicarem a compartir pautes per tal que ens puguem acompanyar primer a nosaltres mateixos (autocompassió) i a l'altre (compassió) amb bondat i amor.

En acabar hi haurà un espai de preguntes que podreu fer a la ponent.

Butlletí amb el patrocini de l'editorial:

 BAULA

Recursos

Lectures

Webs

Imatges i films

LECTURES

1. **CURY, Augusto:** *Padres brillantes, maestros fascinantes.* Ed. Planeta [aquí](#)
2. **CURY, Augusto:** *Hijos brillantes, alumnos fascinantes.* Ed. Planeta [aquí](#)

IMATGE <https://www.christian.art/es/daily-gospel-reading/504> La mujer de Cananea a los pies de Cristo, pintada por Jean-Germain Drouais (1763-1788), pintada en 1784, óleo sobre tela, © Museo del Louvre, París

VÍDEOS: *Piedra papel o tijera: Educación Emocional*

WEBS INTERESSANTS

- [Entitat de l'Església Catòlica compromesa amb la societat més vulnerable.](#)
- [Jocs online](#)
- [Web de recursos, comentaris, vídeos...](#)
- [Recursos, comentaris, articles...](#)
- [Plans per a les famílies](#)
- [Notícies, recomanacions de llibres, pel·lícules, sèries...](#)

CITES

- *Sigues amable, perquè cada persona que et trobi estarà bregant una dura batalla.* **Plató**
- *La calúmnia destrueix l'obra de Déu, perquè neix de l'odi.* **Papa Francesc**
- *Quan la desgràcia treu el cap per la finestra, els amics no s'acosten a mirar.* **Proverbi Alemany**
- *La desgràcia permet descobrir aquell que t'estima.* **Proverbi africà**
- *Aguantar és més difícil que atacar.* **Sant Tomàs d'Aquino**

Pregària

Previ: Hem recollit aquesta pregària que també es fa ressò del tema d'aquest butlletí: la vulnerabilitat. Està enfocat des de l'àmbit social, però pot ajudar-nos en el que compartim dins del Programa Família-Escola, Acció Compartida.

Realitat que crema (Marina Sampayo. www.pregaria.cat)¹

Crec que no m'equivocaria si dic que vosaltres, que pregueu la realitat, heu quedat amb el cor encongint en saber sobre la mort per incendi d'una família en situació de sense llar a Barcelona. Els incendis poden ser més o menys accidentals, el que no és accidental és que veïnes i veïns nostres visquin en condicions d'infrahabitatge i en situació de sense llar.

Darrerament, s'incrementa el nombre de joves migrats en situació de sense llar. La política d'estrangeria s'enllaça maquiavèlicament amb el mercat de treball i l'habitatge creant una força centrifugadora que expulsa a veïnes i veïns als marges. Tanmateix, els marges no són lluny, són esquerdes en la realitat més propera. Espais de vulnerabilitat que Jesús mirava des de l'Amor del Pare al cor de la persona, esquerdes que caminava descalç amb el respecte de considerar cada vida territori sagrat. Com pot ser que tinguem vides sagrades, temples de Déu, al ras?

Des de fa temps a un espai del meu barri mal dormen, perquè a dormir al carrer no se'n pot dir dormir, dos veïns al cobert d'un edifici. L'edifici és protegit com a patrimoni de la ciutat, la vida dels nostres veïns desprotegida i vulnerada. No sabia dir amb exactitud, però com a qüestió de dos cops al mes aquests veïns són "desnonats". Sense sostre privats de sostre, privats d'aixopluc, privats de llar.

No dubto que han sigut atesos, se'ls ha ofert allotjament i segurament l'hauran rebutjat. Fets que per molts serien ja motiu per deixar-los de la mà de Déu apel·lant a una suposada mala sort a la vida i irresponsabilitat. Però qui de vosaltres triaria per voluntat pròpia viure en un alberg? Conversant, una treballadora social em plantejava: qui voldria perdre la llibertat, l'autonomia sobre els propis horaris, sobre la seva vida, quan ja ho has perdut tot? I jo em pregunto, què ens fa tancar-nos com a societat a l'empatia i a l'acollida, a la cura, a l'escolta pacient i comprensió d'una vida vulnerable?

Ens recordàvem de la gent en situació de sense sostre quan havíem d'estar tancats a casa, però el sensellarisme va molt més enllà de la manca d'un sostre, és la manca d'una llar segura d'incendis i desnonaments, d'una llar pròpia on cuidar i ser cuidat, on dormir plenament sense ser violentat ni vulnerat. Si bé la solució al sensellarisme demana de polítiques i resposta pública, nosaltres ens podem plantejar quina relació

¹ <https://pregaria.cat/preguem-la-realitat/realitat-que-crema>

tenim amb els nostres veïns, com cuidem als descuidats, amb quins ulls mirem la realitat i si com Jesús acaronem cada vida amb la seva sacralitat.

PREGÀRIA COMPARTIDA

PARENOSTRE i COMIAT

Amb el patrocini de l'editorial:

